

Schoonhouden, schoonmaken en desinfectie

Om infectierisico's te voorkomen houd je de omgeving schoon. Op de eerste plaats door risicovol materiaal (besmet met bloed, ontlasting, speeksel) meteen op te ruimen en in een afgesloten afvalzak op te bergen. Daarnaast maak je schoon en desinfecteer je daar waar dat nodig is.

Schoonhouden

Dit zijn belangrijke aandachtspunten voor het schoonhouden:

- **Ruim vervuiling meteen op:** Veeg vervuiling meteen op en maak deze plaatsen grondig schoon volgens de instructies schoonmaken en desinfectie van oppervlakken.
- **Stimuleer hygiënisch gedrag bij cliënten.** Niet iedere cliënt kan op dit gebied hetzelfde, maar haal er in elk geval uit wat erin zit.
- **Houd kritische punten extra bij.** Alle oppervlakken waar veel contact mee is (deurklinken, tafels, sanitair) maak je frequent schoon. Zie [het filmpje](#) waarom.
- **Houd schoonmaakmaterialen schoon.** Schoonmaakmaterialen kunnen zelf een bron van verontreiniging worden. Werk van schoon naar vuil. Gebruik wegwerpmaterialen. Herbruikbare materialen wassen op meer dan 60°C en goed laten drogen.
- **Berg afval afgesloten op.** Zorg dat je afvalzakken consequent afsluit voor je ze opbergt.
- **Houd je kleding schoon.** Draag schone, niet pluizende werkkleding. Is je kleding toch vervuild geraakt, vervang hem dan zo spoedig mogelijk door schone.

Schoonmaken en desinfectie

In sommige gevallen is het schoonmaken van voorwerpen en oppervlakken onvoldoende en moet er na het schoonmaken ook worden gedesinfecteerd. Desinfectie is nodig wanneer een oppervlak of voorwerp vervuild is met bloed en andere lichaamsvloeistoffen en bij sommige infectieziekten.

In bijgaand overzicht vind je een samenvatting van de algemene richtlijnen voor schoonmaken en desinfectie in zorginstellingen. Deze is vooral bedoeld om je te helpen bepalen of een schoonmaakmiddel of -methode geschikt is voor het wegnemen van een vervuiling die je aantreft. Huishoudchloor (bleekmiddel) is dat in ieder geval niet: dit moet je dus zeker niet gebruiken. Ben je op zoek naar meer gedetailleerde informatie, raadpleeg dan de complete richtlijn [Richtlijnen voor schoonmaken en desinfectie in zorginstellingen](#).

De volgende algemene basisregels gelden voor schoonmaken en desinfectie (zie overzicht basisregels schoonmaak en desinfectie)

Overzicht Basisregels schoonmaak en desinfectie

- Let op: desinfecteer alleen nadat éérst is schoongemaakt. Desinfecterende middelen werken onvoldoende als iets nog vuil of stoffig is.
- Desinfecteer alleen als het echt nodig is (in verband met mogelijke resistentievorming van bacteriën).
- Desinfecteer een oppervlak of voorwerp als er bloed of een andere lichaamsvloeistof op zit.
- Hebben één of meer cliënten een (vermoedelijke) infectieziekte? Desinfecteer dan alleen als dit door een deskundige infectiepreventie of uw GGD wordt aangeraden of als er in het protocol van uw instelling staat dat desinfectie nodig is.
- Draag bij het desinfecteren altijd wegwerphandschoenen en pas handhygiëne toe na afloop.
- Draag ook een beschermend schort als uw (werk)kleding vervuild kan raken met het bloed of andere lichaamsvloeistoffen.
- Moet u een medisch hulpmiddel desinfecteren waarbij de fabrikant een specifiek desinfecterend middel heeft voorgeschreven? Desinfecteer het hulpmiddel dan alleen met dit desinfecterend middel. Het is volgens de Wet op de medische hulpmiddelen niet toegestaan dit middel voor andere toepassingen te gebruiken.
- Gebruik voor specifieke medisch hulpmiddelen alleen desinfecterende middelen die voorzien zijn van een CE-markering.
- Desinfecteer oppervlakken en voorwerpen (anders dan medische hulpmiddelen) alleen met middelen die zijn toegelaten door het CTGB.
- Gebruik desinfecterende middelen altijd volgens de gebruiksaanwijzing.
- Let op de juiste concentratie, inwerktijd, evt. naspoeien e.d.
- Bewaar desinfectiemiddelen in de originele verpakking en zorg ervoor dat het etiket leesbaar blijft.

Bron: RIVM-LCHV [Hygiënerichtlijn voor verpleeghuizen, woonzorgcentra en kleinschalig wonen](#)

Op de volgende pagina staan aanwijzingen over specifieke handelingen bij schoonmaken en desinfecteren.

Richtlijnen voor schoonmaken en desinfectie in zorginstellingen samengevat

1. Oppervlakken die bevuild zijn met risicovol materiaal

Let op: NIET als het gaat om bloed of ander materiaal van een persoon die geïnfecteerd is, dan geldt het zwaardere protocol, zie onder 2!!

- Reinig het vervuilde oppervlak voordat je het desinfecteert. Begin met huishoudelijke schoonmaakmiddelen en draag plastic handschoenen om jezelf te beschermen (let op: alcohol wordt niet tegengehouden door rubberhandschoenen, maak bij voorkeur gebruik van latexvrije handschoenen in verband met risico op allergie).
- Was of desinfecteer na het schoonmaken en het uitdoen van de handschoenen altijd je handen volgens de regels voor persoonlijke hygiëne
- Bepaal daarna aan de hand van de omvang van het vervuilde oppervlak hoe je het desinfecteert:

Kleine oppervlakken (< ½ m²)

- Trek plastic handschoenen aan.
- Neem bevuiling op met keukenrolpapier.
- Gooi vervuild papier en handschoenen direct weg.
- Trek nieuwe plastic handschoenen aan.
- Reinig het oppervlak met een allesreiniger.
- Spoel het oppervlak na met schoon water en droog het met een schone doek of papier.
- Dep de plek waar de bevuiling zat met alcohol 70% en laat die aan de lucht drogen.
- Gooi na het desinfecteren de schoonmaakmaterialen weg of was ze op 60°C.
- Was altijd nogmaals je handen volgens de regels voor persoonlijke hygiëne als je de handschoenen uitgedaan hebt!

Grote oppervlakken (> ½ m²)

- Trek plastic handschoenen aan.
- Neem bevuiling op met grote hoeveelheden keukenrolpapier en gooi die weg in een plastic vuilniszak. Gooi ook de handschoenen na gebruik direct weg.
- Trek nieuwe plastic handschoenen aan.
- Reinig het oppervlak met een allesreiniger.
- Spoel het oppervlak na met schoon water en droog het met een schone doek of papier.
- Maak een dosering van **250 ppm** chloor. Heb je te maken met tabletten met 1,5 gram actief chloor per tablet, los dan één chloortablet op in zes liter handwarm water. Er zijn ook tabletten in de handel met 1,0 gram actief chloor per tablet. In dat geval moet je één tablet oplossen in vier liter water. Volg altijd de aanwijzingen van de fabrikant.
- Sop het oppervlak in met het chloorwater en laat het minimaal vijf minuten inwerken.
- Spoel het oppervlak daarna schoon met schoon water.
- Gooi na het desinfecteren de schoonmaakmaterialen weg of was ze op 60°C.
- Was altijd nogmaals je handen volgens de regels voor persoonlijke hygiëne als je de handschoenen uitgedaan hebt!

2. Oppervlakken die besmet zijn met bloed of lichaamsvloeistoffen van een besmet persoon

Is een oppervlak bevuild met bloed of met lichaamsvloeistoffen (feces, urine, braaksel, speeksel, snot, pus, wondvocht, sperma) met bloedsporen of bekend risicovol materiaal (bijv. Noro-besmetting), dan moet je extra reinigings- en voorzorgsmaatregelen nemen. Je begint hetzelfde:

- Reinig het vervuilde oppervlak voordat je het desinfecteert. Begin met huishoudelijke schoonmaakmiddelen en draag plastic handschoenen om jezelf te beschermen (let op: alcohol wordt niet tegengehouden door rubberhandschoenen, maak bij voorkeur gebruik van latexvrije handschoenen ook in verband met risico op allergie).
- Was of desinfecteer na het schoonmaken en het uitdoen van de handschoenen altijd je handen volgens de regels voor persoonlijke hygiëne.
- Bepaal daarna aan de hand van de omvang van het vervuilde oppervlak hoe je desinfecteert:

Kleine oppervlakken (< ½ m²)

- Trek plastic handschoenen aan.
- Neem bevuild op met keukenrolpapier.
- Gooi vervuild papier en handschoenen na gebruik direct weg.
- Trek nieuwe plastic handschoenen aan.
- Reinig het oppervlak met een allesreiniger.
- Spoel het oppervlak na met schoon water en droog het met een schone doek of papier.
- Dep de plek waar de bevuilding zat met alcohol 70% en laat die aan de lucht drogen (mits het micro-organisme te bestrijden is met alcohol anders een ander desinfectans gebruiken)
- Gooi na het desinfecteren de schoonmaakmaterialen weg of was ze op 60°C.
- Was altijd nogmaals je handen volgens de regels voor persoonlijke hygiëne als je de handschoenen uitgedaan hebt!

Grote oppervlakken (> ½ m²)

- Trek plastic handschoenen aan.
- Draag een veiligheidsbril met zijkleppen.
- **Ventileer** de ruimte waarin je het reinigingswerk verricht (zet een raam open).
- Neem bevuild op met grote hoeveelheden keukenrolpapier en gooi die weg in een plastic vuilniszak. Gooi ook de handschoenen na gebruik direct weg.
- Trek nieuwe plastic handschoenen aan.
- Reinig het oppervlak met een allesreiniger.
- Spoel het oppervlak na met schoon water en droog het met een schone doek of papier.
- Maak een dosering van **1.000 ppm** chloor. (Let op type tablet: Tablet met 1,5 gram actief chloor: één tablet, in *anderhalve liter* handwarm water. Tablet met 1,0 gram actief chloor per tablet: één tablet in *één liter* water). Volg de aanwijzingen van fabrikant.
- Sop het oppervlak in met het chloorwater en laat dit minimaal vijf minuten inwerken.
- Spoel het oppervlak daarna schoon met schoon water.
- Gooi na het desinfecteren de schoonmaakmaterialen weg of was ze op 60°C.
- Was altijd nogmaals je handen volgens de regels voor persoonlijke hygiëne als je de handschoenen uitgedaan hebt!